

חיים בלבבות

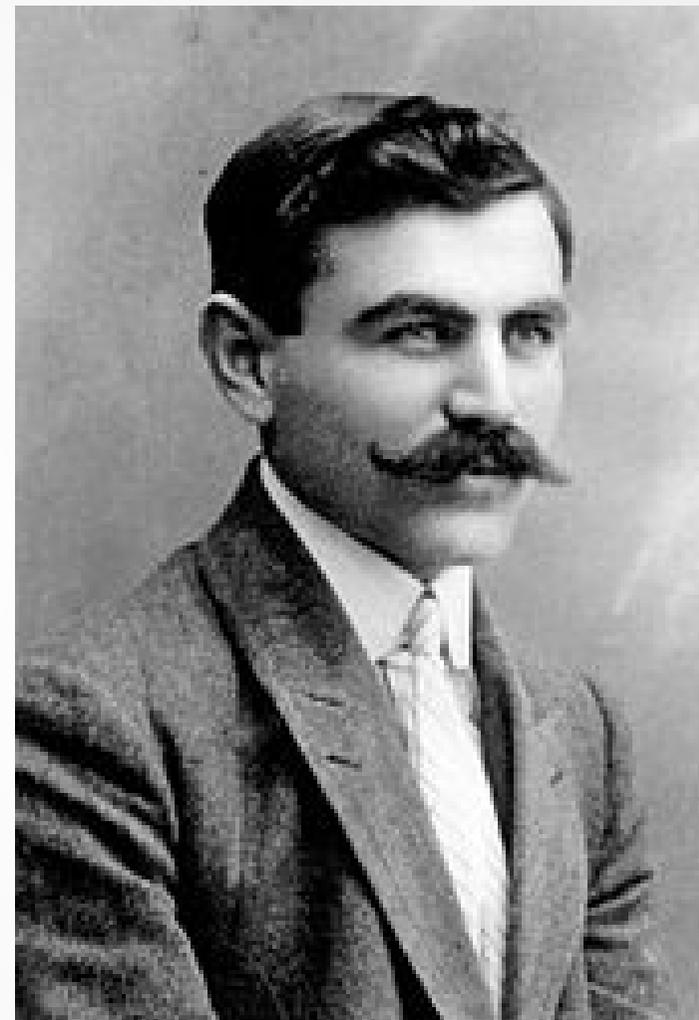
מיזם הנצחה לכבוד 140 שנה
לעיר ראשון לציון
לזכר הבנים שנפלו מאז
הקמת המושבה ועד ימינו

נעמן בלקינד

בן פנינה ושמשון

תאריך נפילתו: א' בטבת תרע"ח
(16.12.1917)

בן עשרים ותשע היה בנופלו

תקופת ילדותו ונעוריו

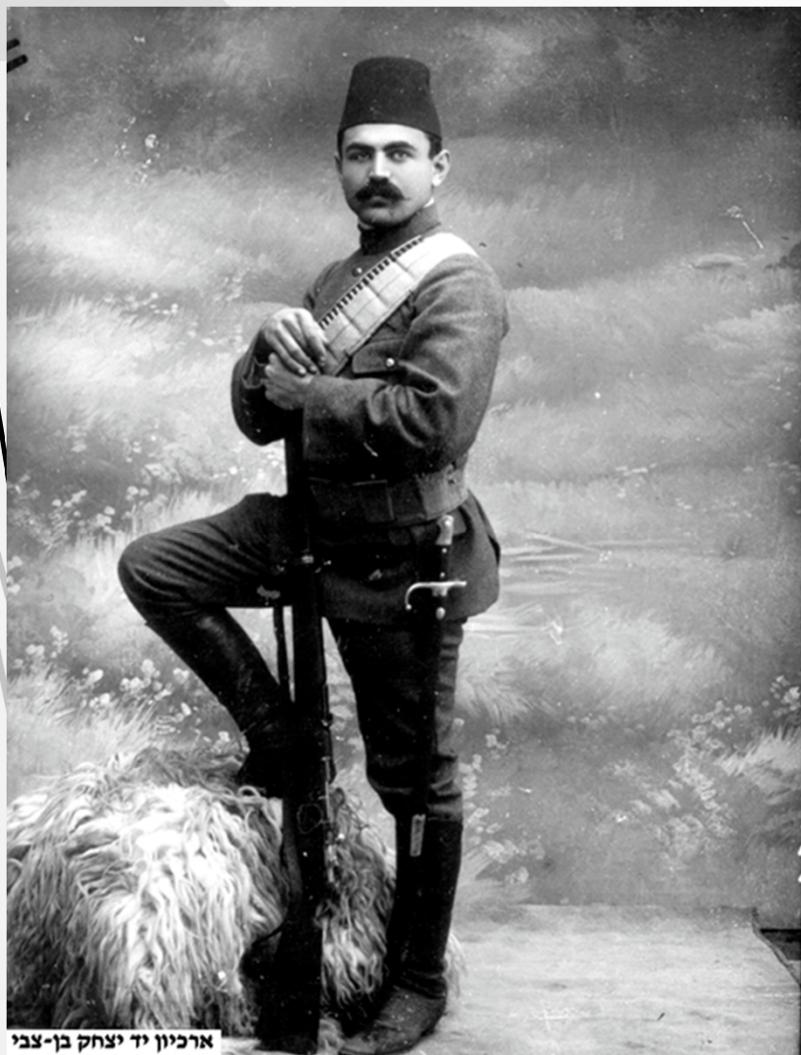
נעמן בלקינד, בן שמשון ופנינה ונכד למייסד ראשון לציון א"מ פרימן, נולד בגדרה ביום יב' בטבת תרמ"ט, (16.12.1888). כילד קטן, הגיע עם משפחתו לראשון לציון. הוא החל לקבל חינוכו בגן הילדים העברי הראשון בראשון לציון ואחר-כך בבית הספר העברי הראשון במושבה, ביה"ס "חביב". את לימודיו התיכוניים השלים בבית הספר "אליאנס" ביפו.

פנינה ושמשון בלקינד וילדיהם, סוף המאה ה-19

בשנת התרס"ה, 1905, כשניהל ד"ר מטמן-כהן את בית הספר בראשון לציון, החלו לחפש במושבה בני נוער שישתלמו בעברית במקצועות השונים ונעמן בלקינד נמנה עם חבורת הצעירים הזאת שהכינה רשימות מודפסות בהקטוגרף בעבור בית הספר. היה זה הגרעין הראשון לאגודת "הצעיר העברי" שתפקידה היה לחדש את הפצת הדיבור העברי. כשהביא ישראל בלקינד את יתומי קישינב לארץ, לבן שמן, (אחרי הפרעות שהתחוללו ברוסיה בשנת התרס"ג, 1903), כיהן נעמן זמן מה כמורה וכמזכיר בית הספר "קריית ספר" בבן שמן.

תקופת שירותו הצבאי

ארכיון יד יצחק בן-צבי

בעקבות מהפכת "התורכים הצעירים" בתורכיה, (שהתחוללה בשנת 1908), היה נעמן מראשוני המתגייסים לצבא התורכי. כשהשתחרר, קיבל אדמה מפיק"א (החברה להתיישבות יהודית פלשתינאית), והתנחל במושבה וכן, החל לעבוד כפקיד ביקב. כאן קשר קשרים עם קציני הצבא התורכי שחנה אז במושבה. הללו נהגו לבקר ביקב, לשתות ממשקאותיו ולהסגיר באוזניו ידיעות צבאיות על תנועות הצבא, האספקה והמצב בחזית. משהצטרף למחתרת ניל"י, בהשפעת בן דודו אבשלום פיינברג, הועברו הידיעות הללו אל המפקדה הבריטית שבמצרים.

נעמן היה מראשוני המצטרפים לניל"י. עוד בימים הראשונים של פעילותה הגיש לה סיוע, יזם והשתתף במבצעים מסוכנים, ובהמשך הפך למתאם אזורי פעולות הריגול בדרום הארץ, הוא אזור החזית.

**נעמן בלקינד במדי הצבא
התורכי, ראשית המאה העשרים**

**נעמן בלקינד (משמאל) ומשה דנין, החיילים היהודים
הראשונים בצבא התורכי לאחר מהפכת 1908**

מחתרת ניל"י

ניל"י = נצח ישראל לא ישקר, היה ארגון מחתרתי שהוקם בשנת 1915 ופעל ביישוב העברי בארץ ישראל בתקופת מלחמת העולם הראשונה. הארגון מנה כמה עשרות חברים פעילים באופן מלא, ורבים נוספים שפעלו באופן חלקי. הוא התמקד במתן שירותי מודיעין לחיל המשלוח המצרי, שהיה הכוח הבריטי שנלחם מול האימפריה העות'מאנית במערכה על סיני וארץ ישראל, ושארף למנף את הקשר המודיעיני לכדי נכס מדיני, על מנת לקדם את הקמתו של בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל.

חברי ניל"י העבירו מידע לבריטים על הנעשה בארץ ישראל במגוון של היבטים צבאיים וכלכליים, החל מתנועת כוחות עות'מאניים ומיקום כלי רכב, עד מחירי מצרכים. יוסף ליזנסקי נהג לערוך מסעות בכל הארץ, ולאסוף את המידע מהרכזים והמודיעים במקומות השונים, כדוגמת ראשון לציון שם היה מרכז של ניל"י אותו ניהל נעמן בלקין. נעמן ריכז וערך את הידיעות מאזור הדרום, ובמיוחד מחזית הדרום. הוא ניצל את היכרותו עם אנשי מפתח בצבא העות'מאני.

הרי דוגמה לדיווח שהועבר על ידו: "ראשון לציון, 19 מארס, לילה. מאחד-עשר תותחי-ההרים נשלחו שמונה לחזית, דרומה, ושלושה לשרונה, שכונת תל אביב. אני מצרף ציור המראה את עמדות הסוללות של התותחים האלה... רושן ביי, מפקד המחנה בירושלים, הוגלה לאנטוליה, מפני שמצאו אצלו שישים אלף לירות בזהב. המפקד הגרמני טילר וכל המטה שלו נהרגו בעזה על ידי פצצה מאווירון אנגלי".

תקופת שירותו הצבאי - המשך

בספטמבר 1917, ניסה נעמן לחצות את קווי החזית, בדרכו למצרים, במטרה לגלות את נסיבות היעלמו של אבשלום פיינברג. בדרכו לשם נתפס ונכלא בכלא בבאר שבע, שם נשפט ונידון לתלייה, ואף הוכן גרדום לצורך ביצוע גזר הדין במרכז גן אלנבי. בהמשך שינו הטורקים את דעתם כדי לשאוב מפיו מידע. בניל"י תוכנן לשחררו על ידי שוחד או על ידי כניסה חמושה אל כלאו (כשאנשי ניל"י מחופשים לז'נדארמים טורקים), אך זה לא מומש. בינתיים נשבר נעמן בלקינד בחקירתו וסיפק לעות'מאנים פרטים על הרשת. בעקבות זאת, החל מרדף אחר יתר אנשי ניל"י. נעמן הועבר לאחר תקופה קצרה לבית כלא בדמשק ושם בוצע גזר הדין בתלייה. גזר דינו הוצא לפועל יחד עם יוסף לישנסקי, בא' בטבת התרע"ח (16 בדצמבר 1917).

יוסף ליסנסקי (משמאל, פניו
למצלמה) ונעמן בלקינד
תלויים בדמשק

בצוואתו, שנכתבה "רבע שעה לפני מותי",
כדבריו, ביקש נעמן מבני משפחתו להעלות
יום אחד את עצמותיו לראשון לציון. ואמנם,
ביום ל' תשרי התר"פ, 1919, הובא לקבורה
בבית הקברות הישן בראשון לציון. בשנת
1977, משעלה מנחם בגין לשלטון, הועברו
עצמותיו (יחד עם עצמות ליסנסקי) לקבורה
בהר הרצל בירושלים.

נעמן הניח אישה, רעיה בלקינד, ותינוק בן
שנה.

עולי הגרדום

חמישים שנה לאחר מותו הוכר נעמן כהרוג מלכות (מונח במסורת היהודית המתייחס לכל יהודי שנהרג על ידי שלטון זר, לרוב בשל יהדותו) על ידי מדינת ישראל ולמעלה משישים שנה לאחר מותו הוענק למשפחתו אות ניל"י בגין פעילותו במחתרת זו.

אנדרטה לזכר הרוגי המלכות ניצבת בעיר ראשון לציון ומוקדשת לזכרם של ארבעה עשר עולי הגרדום, שהוצאו להורג על ידי השלטון העות'מאני ושלטון המנדט הבריטי. האנדרטה אשר נחנכה בשנת 1965 ניצבת בצומת הרחובות ז'בוטינסקי ועולי הגרדום בדרום העיר. היא בנויה בתבנית של עמוד המורכב משתי קורות בטון צרות ורחבות הסמוכות זו לזו. על גבי חזית העמוד בראשו מופיעות המילים ניל"י, אצל"ל, לח"י - שלוש המחתרות שאנשיהן הוצאו להורג. סמוך לתחתיתו מופיעות המילים העם להרוגי מלכות - עלי גרדום קדשוהו, וביניהן שמות עולי הגרדום לפי סדר הוצאתם להורג, כל אחד ושיוכו המחתרתי לידו.

גיליון מזכרת של דואר ישראל לזכר עולי הגרדום משנת 1982.

"קולנוע נעמן" - בית הקולנוע על שמו של נעמן בלקינד

בית הקולנוע העירוני הראשון הוקם עוד בטרם נוסדה מדינת היהודים. זה היה בשנת 1927, ובמועצה המקומית ראשון לציון הוקם קולנוע "נעמן" על שם נעמן בלקינד ("נמי" בלשון הבלקינדים), לוחם ניל"י שנתפס על ידי הטורקים ובשנת 1917 הועלה לגרדום. משפחת בלקינד הייתה ותיקה בראשון לציון ואחיו, ישי ואיתן, הם שהקימו את בית הקולנוע.

מקום קבורתו

מקום מנוחתו בית העלמין
האזרחי ראשון לציון-ישן

אזור: ארבע

שורה: שבע

קבר: עשרים ושבע

יהי זיכרו ברוך

בנימה אישית

- **עדן:** במהלך עבודת החקר הרגשתי תחושת סיפוק ותרומה לחברה. כמו כן, למדתי רבות הן על הנופל והן על היסטורית עמנו, כדוגמת ניל"י – המחותרת אליה השתייך נעמן ז"ל.
- **אליאן:** היה מאוד מעניין ומרתק ללמוד על נעמן בלקינד ז"ל. הרגשתי טוב על כי ניתנה לי הזכות לתרום לזכרו ולהנצחתו.
- **נטע:** עצם השתתפותי במיזם זה גרם לי להרגיש חשובה, שיש חשיבות במה שאנו כנוער עושים. בנוסף, זכיתי ללמוד ולהיחשף לסיפור חייו של נעמן ז"ל - בן אדם חשוב שתרום רבות לעירנו ולמדינתנו.
- **מיכל:** היה לי ממש מעניין ומהנה ללמוד על דמותו של נעמן ז"ל יחד עם חברותיי.
- **אלה:** תודה על הזכות שנפלה בחיקנו להשתתף במיזם זה ולתרום בהנצחתם של הנופלים בני עירנו.

מגישות

כיתה: ח2
בית ספר: "טביב"
שנת הפקת המצגת:
תשפ"ב - 2022

עדן ברטפלד
נטע פרג
אליאן פשין
מיכל כפיר
אלה רוט